

Monitoring kvality pitnej vody v roku 2023

Zásobovanie vodou zabezpečujú pri výkone samosprávy obce podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 91/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov, vykonáva Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo Svidníku okrem štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou z verejných vodovodov aj monitoring kvality pitnej vody u spotrebiteľov.

Ide o systém odberu a vyšetrovania vzoriek vody zo spotrebísk verejných vodovodov v spádovom území RÚVZ Svidník, a to v okresoch Svidník a Stropkov. Rozsah ukazovateľov kvality pitnej vody je stanovený citovaným nariadením vlády, pričom sa rozlišuje kontrolný a preverovací monitoring.

Pri kontrolnom monitoringu sa vyšetrujú ukazovatele v rozsahu minimálneho rozboru vody, ktorý tvoria:

- 12 mikrobiologických a biologických ukazovateľov

- 14 fyzikálnych a chemických ukazovateľov

Pri preverovacom monitoringu sa vyšetrujú ukazovatele kvality v rozsahu úplného rozboru vody, ktorý tvoria:

- 13 mikrobiologických a biologických ukazovateľov

- 58 fyzikálnych a chemických ukazovateľov
- 3 rádiologické ukazovatele

Pracovníci RÚVZ vykonávajú monitorovanie kvality pitnej vody odberom vzoriek na jednotlivých spotrebiskách verejných vodovodov podľa plánu odberov vzoriek vypracovaného na každý kalendárny rok. Počet odobratých vzoriek vody závisí od počtu zásobovaných obyvateľov. Plán odberov je zostavený tak, aby bola odberom a následným laboratórnym vyšetrením zistená kvalita vody na každom spotrebisku verejných vodovodov.

Okrem toho sa vykonáva štátny zdravotný dozor nad kvalitou pitnej vody, pri ktorom sa odoberajú vzorky vody cielene na vybratých rizikových lokalitách, alebo na základe podnetov spotrebiteľov na zhoršenie kvality vody.

V rámci platených služieb sa vyšetrujú vzorky vody fyzickým a právnickým osobám na základe objednávky podľa platného cenníka. Prevádzkovatelia verejných vodovodov zabezpečujú priebežné vyšetrovanie kvality pitnej vody podľa systému prevádzkovej kontroly.

Obyvatelia, ktorí nie sú zásobovaní z verejných vodovodov a na zásobovanie pitnou vodou využívajú vlastné vodné zdroje, domové studne, resp. pramene, sa sami musia starať o technický stav zdroja, jeho ochranu, druh a spôsob prípadnej dezinfekcie, ako aj o kvalitu vody. Pre umiestnenie, zriaďovanie, technický stav, kontrolu a dezinfekciu studní platí STN 75 5115 Studne individuálneho zásobovania pitnou vodou.

V okrese Svidník nedošlo k zmene v zásobovaní pitnou vodou oproti roku 2022. Pitná voda do Svidníka, Stropkova a Giraltoviec dopravovaná privádzačom Medzianky – Svidník z vodárenského zdroja Starina. Povrchový vodný zdroj – Zimný potok, ktorý zásobuje mestskú časť Stropkov – Bokša je ponechaný aj ako rezervný vodný zdroj. V meste Svidník je naďalej využívaný prameň Vápeniska, ktorý slúži aj ako rezerva pre mesto Svidník.

V okrese Svidník je zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov 78,18 % obyvateľov /zo 68 obcí verejný vodovod nemá 27 obcí/.

V okrese Stropkov je to 81,11 % obyvateľov /zo 43 obcí nemá verejný vodovod 21 obcí/.

Po napojení na privádzač Medzianky – Svidník sa situácia v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov s vyhovujúcimi zdrojmi výrazne zlepšila nakoľko aj mesta Svidník, Stropkov a Giraltovec boli zásobované vodou z povrchových vodných zdrojov. Z povrchových vodných zdrojov je v súčasnosti zásobovaných cca 5 % obyvateľov.

Monitoring pitnej vody bol vykonávaný podľa predloženého návrhu na monitorovanie kvality pitnej vody dodávanej spotrebiteľom z verejných vodovodov.

V okrese Svidník bolo v rámci monitoringu odobratých 59 vzoriek, z toho v rámci preverovacieho monitoringu 12 vzoriek a v rámci kontrolného 47 vzoriek. Z celkového počtu bolo 5 vzoriek nevyhovujúcich /8,47 %/. Dve vzorky nevyhoveli v mikrobiologických ukazovateľoch a to vo vodovode Nová Polianka, kde boli prekročené kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 °C a vo vodovode Kružlová, kde boli prekročené kultivovateľné mikroorganizmy pri 22 °C. V ostatných vzorkách boli prekročené fyzikálno-chemické a biologické ukazovatele - vo vodovode v Giraltovcích mangán, zákal a železo, v Kružlovej a Jurkovej Voli železo, v Stročíne absorbancia, železo a zákal.

V okrese Stropkov bolo v rámci monitoringu odobratých 32 vzoriek, z toho v rámci preverovacieho monitoringu 8 vzoriek a v rámci kontrolného monitoringu 24 vzoriek. Štyri vzorky /12,5 %/ nevyhoveli požiadavkám na kvalitu pitnej vody. Vo všetkých vzorkách boli prekročené fyzikálno-chemické ukazovatele a to vo vodovode Duplín absorbancia, zákal a železo, Tisinec v jednej vzorke mangán a železo, v druhej vzorke mangán, železo a zákal, vo vodovode Makovce bol prekročený mangán.

V rámci ŠZD boli v okrese Svidník odobraté 4 a v okrese Stropkov 1 vzorka pitnej vody, všetky vzorky boli vyhovujúce. V prípade zistenia nevyhovujúcej kvality pitnej vody na základe odberov vzoriek vody sú zo strany RÚVZ bezodkladne informovaní prevádzkovatelia a sú realizované nápravné opatrenia.

V okresoch Svidník a Stropkov sú prevádzkovateľmi vodovodov Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Košice (VVS), závod Svidník a závod Bardejov, Aquaspiš spol. s r.o. Spišská Nová Ves, Ing. Peter Leško a obce. Dodávateľmi pitnej vody sú aj fyzické osoby podnikatelia alebo právnické osoby ktorí používajú pitnú vodu v rámci podnikateľskej činnosti napr. zariadenia spoločného stravovania.

Odbery vzoriek vykonáva vodárenská spoločnosť alebo si odber vzoriek prevádzkovatelia objednali prostredníctvom akreditovaných odberových skupín. Výsledky z prevádzkovej kontroly sú zasielané na RÚVZ. V jednom prípade vodárenská spoločnosť nám oznámila, že na odbernom mieste Havaj vodojem a MŠ boli namerané zvýšené hodnoty v ukazovateli chlorečnany. Ostatné protokoly predložené prevádzkovateľmi vyhovovali požiadavkám na kvalitu pitnej vody. Z 91 vzoriek nami odobratých v rámci monitoringu bolo 9 /9,9 %/ nevyhovujúcich.

V okresoch Svidník a Stropkov sme nezaznamenali výskyt infekčných ochorení v súvislosti s používaním pitnej vody z verejných vodovodov, ani poškodenie zdravia iného charakteru.